

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/8/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6820200135
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6820200135.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Ing. Jána Gandžalu PhD. a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v právnej veci starostlivosti o maloletého F. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, dieťa matky F. P. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., P. XX/XX, zastúpenej Mgr. Martinom Jankovičom, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie v Revúcej, Železničná 257/19 a otca F. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., I. XX, zastúpeného JUDr. Attilom Elekom, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie v Rožňave, Jovická 2, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Revúca, č.k. 8P/4/2020-480 zo dňa 01.12.2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. a V. **p o t v r d z u j e .**

II. Uznesenie súdu prvej inštancie č.k. 8P/4/2020 - 478 zo dňa 01.12.2020 **z r u š u j e .**

III. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II.,VI. a VII. **z r u š u j e** a vec mu v tomto rozsahu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach v súvislosti s osobnou starostlivosťou o dieťa (prvý výrok), otcovi uložil povinnosť platiť na maloletého výživné vo výške 70 Eur mesačne od právoplatnosti rozsudku vždy do posledného dňa v mesiaci vopred k rukám matky (druhý výrok); upravil styk otca s maloletým počas každej stredy v čase od 15.30 h do 18.30 h, počas každej párnej soboty v čase od 09.00 h do 17.00 h, počas každej nepárnej nedele v čase od 09.00 h do 17.00 h, každý rok 25.12. od 09.00 h do 17.00 h, počas veľkonočných sviatkov každý párný rok na Veľkonočný pondelok od 09.00 h do 17.00 h s tým, že otec si prevezme a odovzdá maloletého v stanovený deň a hodinu pred bytom matky (tretí výrok); matke uložil povinnosť informovať otca o podstatných veciach, týkajúcich sa maloletého (štvrtý výrok), zrušil uznesenie o neodkladnom opatrení Okresného súdu Revúca č.k. 7P/28/2019-141 zo dňa 04.09.2019 (piaty výrok); o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (šiesty výrok) a že Slovenská republika má voči matke nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (siedmy výrok).

1.1 Rozsudok vyniesol po tom, čo uznesením č.k. 8P/4/2020-478 zo dňa 01.12.2020 nepripustil zmenu návrhu matky v zmysle §28 ods.2 zákona č.161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej v texte aj len „C.m.p.“) ohľadom určenia počiatku vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa.

1.2 Z jeho dôvodov vyplýva, že vychádzal z ustanovení §24 ods. 1, 2, §25 ods. 1, 2, §36 ods.1, §62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, §65, §75 ods.1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej v texte aj len „Zákon o rodine“ alebo aj „ZR“); konštatoval, že maloleté dieťa pochádza z manželstva rodičov, ktorí sú v

rozvodovom konaní, nežijú v spoločnej domácnosti, preto je potrebné upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému; matka od narodenia maloletého nepretržite vykonáva potrebnú osobnú starostlivosť o maloletého, má vytvorené vhodné podmienky na jeho výchovu, v jej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky. Podľa záverov znaleckého dokazovania Mgr. Lenky Lipanovej č. XX/XXXX, vykonaného v konaní, je na osobnú starostlivosť o dieťa matka kompetentná, dieťa má k nej vytvorený citový vzťah. Otec dieťaťa s návrhom matky na zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti súhlasil a inú úpravu nenavrhol. Okresný súd považoval zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky za zverenie v jeho záujme a návrhu v tejto časti vyhovel.

1.3 Pri rozhodovaní o výške výživného súd prvej inštancie zvažoval potreby maloletého, prihliadal na schopnosti, možnosti, majetkové a príjmové pomery oboch rodičov, ako aj na skutočnosť, že matka si plní zákonnú vyživovaciu povinnosť i osobnou starostlivosťou o maloletého. Matka žiadala priznať výživné 100,- Eur mesačne od právoplatnosti rozhodnutia, neskôr navrhla zmenu a žiadala výživné priznať od podania návrhu (od 22.01.2020); otec súhlasil s výživným vo výške 50,- Eur; rodičmi navrhovanú výšku výživného nepovažoval okresný súd za primeranú. Na základe vykonaného dokazovania konštatoval, že na pokrytie preukázaných bežných potrieb maloletého dieťaťa (na stravu, ošatenie, obuv, hygienické potreby, výdavky v materskej škole, na hračky, bežné lieky, vitamíny a pod.) vo výške 150,- Eur je potrebné zo strany otca výživné vo výške 70,- Eur mesačne, ktorého platenie je v jeho možnostiach a schopnostiach. Vyššie výdavky dieťaťa, ktoré by odôvodňovali priznanie výživného od rodičov po 100,- Eur, resp. taká skutočnosť, že by sa otec mal podieľať na výdavkoch dieťaťa vo vyššej miere ako matka, neboli preukázané. Otec dieťaťa je zamestnaný s priemerným čistým mesačným príjmom 607,- Eur, má aj príjem cca 130,- Eur z nájmu svojho bytu v Revúcej, ktorého presná výška záleží od výšky zaplatenej dane a reálnych nákladov na bývanie; sám obýva trojizbový byt vo vlastníctve svojich rodičov v Rožňave. Príjem matky z polovičného úväzku (od 01.10.2020) okresný súd zistil vo výške 465 Eur netto, rodičovský príspevok poberá matka vo výške 370,- Eur a prídavky na dieťa vo výške 24,95 Eur; nevlastní automobil ani nehnuteľnosť, býva v prenajatom dva a pol izbovom byte, za ktorý platí nájom 250,- Eur mesačne. Ani jeden z rodičov nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Výživné určil okresný súd vo výške 70,- Eur od právoplatnosti rozsudku.

1.4 Okresný súd považoval za dôvodný návrh na úpravu styku otca s maloletým dieťaťom, keďže rodičia spolu nežijú a na úprave styku sa nedohodli. Maloletý má vybudovaný pozitívny vzťah s oboma rodičmi; rodičia navrhovali styk každú stredu poobede a cez víkend niekoľko hodín, buď v sobotu a nedeľu každý druhý týždeň (matka) alebo jeden týždeň v sobotu a druhý v nedeľu (otec). Okresný súd považoval za vhodnejšiu úpravu styku každú stredu a každý víkend počas jedného dňa; takto bude otec v kontakte so synom dva dni každý týždeň na niekoľko hodín, čo je v záujme dieťaťa, dieťa bude s otcom dosť často na to, aby sa ich vzájomný vzťah prehľboval. Ak by bol otec so synom len každý druhý víkend, pri dieťati veku maloletého by sa ťažšie utužovali vzťahové väzby. Okresný súd považoval za významnejší záujem dieťaťa na zachovaní jeho vzťahu k obidvom rodičom - prihliadnuc na jeho citové väzby a vývinové potreby - pred záujmom matky robiť si program s dieťaťom počas celého víkendu, ktorá bude mať dieťa vo svojej starostlivosti prevažnú časť týždňa. Okresný súd považoval za primeraný styk v stredu od 15.30 h do 18.30 h, ktorý čas umožní otcovi vyzdvihnúť si dieťa po práci a je dostatočne dlhý na to, aby ho otec mohol tráviť s maloletým plnohodnotne. Je tiež v záujme dieťaťa, aby sa stretávalo s otcom počas víkendov od 09.00 h do 17.00 h, čo predstavuje 8 hodín styku, t.j. primeraný čas: nie taký dlhý, aby ho dieťa bez prítomnosti matky nezvládlo a zároveň dostatočne dlhý na prehľbovanie vzájomných väzieb otca so synom. Matkou navrhovaný čas 5 hodín považoval okresný súd za neprimerane krátky. Skutočnosť, že matka dieťa kójí, nie je v tomto veku dieťaťa prekážkou, najmä pokiaľ sa tak stane len jedenkrát v týždni. Matkine obavy ohľadom nezvládnutia starostlivosti o dieťa počas styku nepovažoval okresný súd za podložené; počas doby, čo rodičia spolu nežijú, sa nevyskytli také okolnosti, ktoré by nasvedčovali, že by sa otec nedokázal postarať o maloletého; ani vykonaným znaleckým dokazovaním neboli zistené také skutočnosti, ktoré by bránili styku otca v rozsahu 2 hodín počas pracovného týždňa a v rozsahu 8 hodín cez víkend, najmä ak dieťa má k otcovi pozitívny vzťah. Osobnosť otca síce podľa znaleckého posudku vykazuje určitú labilitu, avšak nie v takom rozsahu, aby vznikla obava, že by dieťa počas styku s ním malo byť ohrozené.

1.5 Okresný súd vzhľadom na nutnosť zabezpečenia vykonateľnosti súdneho rozhodnutia nevyhovel návrhu otca na uloženie povinnosti matke umožniť mu v prípade potreby styk v náhradnom termíne - náhradné termíny by museli byť presne určené; súčasne mal okresný súd za to, že styk upravil v dostatočnej frekvencii tak, že ak styk neprebehne z vážneho dôvodu, ďalší termín styku je dostatočne blízky; ak by styk neprebehol bez relevantného dôvodu, je daný dôvod na výkon súdneho rozhodnutia.

1.6 Návrh na úpravu styku počas sviatkov okresný súd akceptoval, keďže pri ponechaní len bežného styku by otec nemohol byť s dieťaťom počas Veľkonočného pondelka nikdy a trávil by so synom

len niektoré Vianoce; styk preto upravil počas Vianoc na 25.12. každý rok a každý druhý rok počas Veľkonočného pondelka; styk počas 01.01. nepovažoval za nutné upravovať, pretože je postačujúca úprava bežného styku v období po Vianociach; čas stretnutí počas týchto sviatkov bol určený rovnako ako cez víkendy, keďže na takýto režim bude dieťa zvyknuté.

1.7 Okresný súd vzhľadom na zavedenie novej úpravy styku otca s maloletým rozsudkom považoval za potrebné zrušiť uznesenie Okresného súdu Revúca o neodkladnom opatrení č.k.7P/28/2019-141 zo dňa 04.09.2019, ktorým bol dočasne upravený styk otca s maloletým dieťaťom, pretože uznesenie nebolo obmedzené časovo.

1.8 Otec maloletého navrhoval uložiť matke povinnosť informovať ho o všetkých podstatných veciach, týkajúcich sa maloletého. Okresný súd vyhovel tomuto návrhu, keďže vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že vzťahy rodičov sú narušené, ich komunikácia je problémová, vyskytli sa situácie, kedy otec nemal dôležité informácie o maloletom.

1.9 O trovách konania rozhodol okresný súd na návrh matky podľa §52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

1.10 Okresný súd rozhodoval aj o trovách štátu: v danej veci navrhli znalecké dokazovanie obaja rodičia; otec dieťaťa zaplatil preddavok vo výške 250,- Eur, matka preddavok nezložila, keďže je v konaní oslobodená od platenia súdnych poplatkov. Okresný súd priznal znalkyni znalečné vo výške 498,18 Eur; časť vo výške 250,- Eur bola uhradená z preddavku, zloženého otcom a zvyšok vo výške 248,18 Eur z rozpočtových prostriedkov súdu (znalec vykonával činnosť pre súd, ktorý ako zadávateľ znáša trovy znalca; nie je zákonný podklad na to, aby súd ako zadávateľ neuhradil znalečné, ale uložil účastníkovi konania zaplatiť znalcovi odmenu a ďalšie náhrady). V konaní vznikli štátu trovy vo výške 248,18 Eur. Civilný sporový poriadok ani Civilný mimosporový poriadok neupravujú spôsob rozhodovania o náhrade trov štátu, preto okresný súd analogicky aplikoval §52 a nasl. C.m.p. Platí všeobecná zásada, že každý účastník konania platí výdavky, ktoré mu vzniknú a v civilnom mimosporovom konaní žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (okrem prípadov, ak trovy zaviniel alebo je náhrada trov spravodlivá). Každý má teda znášať svoje trovy vrátane trov svojich dôkazov. Ak aj matka dieťaťa navrhla vykonanie znaleckého dokazovania, tento dôkaz bol vykonaný v súvislosti s jej tvrdeniami, mala by znášať v pomernej časti trovy tohto dôkazu; ak by nebola oslobodená od platenia súdnych poplatkov, musela by vopred zaplatiť preddavok na trovy ňou navrhnutého dôkazu. Keďže pre oslobodenie preddavok nemusela zložiť, musí znášať tieto výdavky vo forme náhrady trov štátu; na náhradu trov štátu nemá oslobodenie od platenia súdnych poplatkov vplyv. S ohľadom na okolnosti prípadu považoval okresný súd za spravodlivé, aby trovy štátu, t.j. cca polovicu výdavkov znaleckého dokazovania znášala matka dieťaťa. Súd prvej inštancie o trovách štátu rozhodol analogicky podľa §55 C.m.p. tak, že Slovenská republika má nárok na náhradu trov konania voči matke dieťaťa v plnom rozsahu s tým, že o výške týchto trov rozhodne po právoplatnosti rozsudku vyšší súdny úradník.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie do výrokov II., III., V., VII. podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka z odvolacích dôvodov, uvedených v §365 ods. 1 písm. b), c), d), e), f), g), h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj len „C.s.p.“) a §62 ods. 1 C.m.p., pretože okresný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane a aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§365 ods. 1 písm. b) C.s.p.), rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (§365 ods. 1 písm. c) C.s.p.), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§365 ods. 1 písm. d) C.s.p.), súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§365 ods. 1 písm. e) C.s.p.), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§365 ods. 1 písm. f) C.s.p.), zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§365 ods.1 písm. g) C.s.p.), rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§365 ods. 1 písm. h) C.s.p.) a súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods. 1 C.m.p.).

2.1 Matka v spojitosti s odvolaním voči rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 01.12.2020 napáda aj právoplatné uznesenie okresného súdu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej a to uznesenie súdu prvej inštancie sp.zn. 8P/4/2020-478 zo dňa 01.12.2020, ktorým okresný súd nepripustil návrh matky na zmenu návrhu na začatie konania. Odvolanie proti tomuto rozhodnutiu odôvodnila ustanovením §365 ods. 2 C.s.p. Poukázala na to, že predmetné konanie prebiehalo ohľadom maloletého dieťaťa a teda nič nebránilo matke uplatniť zmenu návrhu ohľadom výživného na maloleté dieťa v ktorejkoľvek fáze konania.

2.2 Okresný súd nepostupoval správne, keď určil otcovi výživné pre maloleté dieťa len vo výške 70,- Eur a nie vo výške žiadanej matkou 100,- Eur mesačne. Matka platí mesačne za podnájom bytu 250,- Eur, za škôlku okolo 50,- Eur, za nákup potravín, drogérie, ošatenia, obuv a hračky pre maloletého okolo 250-300,- Eur mesačne, nie ako konštatoval okresný súd 150 Eur mesačne. Poukázala na to, že otec neúmerne navyšoval niektoré svoje výdavky napr. výdavky v súvislosti s cestou na trase Rožňava - Revúca - Rožňava za účelom realizácie stykov s maloletým: otec jazdí za maloletým na tejto trase automobilom na plynový pohon a neskôr v roku 2020 začal používať druhý automobil na benzínový pohon, pričom používa motorové vozidlá, ktoré má jeho matka vo svojom podnikaní. K týmto tvrdeniam okresný súd nevykonal žiadne relevantné dokazovanie, nevyžiadal si lustráciu vozidiel, vedenú na meno matky otca dieťaťa - zubnej lekárky, resp. evidovaných v rámci jej podnikania, ktorá si takýmto spôsobom odpočítava náklady na pohonné hmoty; tým by bola spochybnená realnosť vynakladania týchto výdavkov otcom maloletého dieťaťa. Otec poukazuje na prejazdených 1450 km: pri výpočte 85 km na jednej trase Rožňava - Revúca - Rožňava uskutočnenie 8 jász za mesiac (4 stredy, 2 soboty a 2 nedele) otec najazdí 680 km za mesiac za účelom realizácie styku s maloletým, a nie uvádzaných 1450 km, ako to konštatoval okresný súd.

2.3 Okresný súd vychádzal striktné z príjmov otca dieťaťa z jeho výplatných pásov a vôbec sa nezamýšľal nad potencialitou jeho príjmov, nad jeho vzdelaním, dosiahnutými skúsenosťami a schopnosťami vo svojom odbore, t.j. či by si nemohol nájsť lepšie platenú prácu. Otec v rámci svojej pracovnej náplne vykonáva odborné elektroinštalačné práce; na výplatu mu zamestnávateľ posielal len sumu cca 550,- Eur, teda sumu len o niečo málo nad zákonom stanovenú minimálnu čistú mzdu. Pri hodnotení elektroinštalačných prác, vykonávaných otcom dieťaťa ako odborných remeselných prác, takáto náplň práce musí spadať minimálne pod tretí stupeň náročnosti práce, čo pri koeficiente minimálnej mzdy 1,4, zodpovednej pre danú prácu za rok 2020, možno počítať s minimálnou mzdou vo výške 812,- Eur brutto, čo je minimálne 650,- Eur netto, teda o 100,- Eur viac, ako na výplatnej páske otca. Matka dieťaťa nevie dokázať, ale má za to, že otec si často privyrába v praxi žiadanými elektroinštalačnými prácami nad rámec pracovnej náplne v rámci pracovného pomeru u jeho zamestnávateľa tzv. vsuvkami, kde zarobí minimálne ďalších 200,- a viac Eur mesačne. Okresný súd nedostatočne a neúplne zistil skutkový stav veci, dospel na základe zadovaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, vec aj nesprávne právne posúdil, keď nesprávne aplikoval ustanovenie §75 ods. 1 Zákona o rodine a neskúmal ani potencialitu príjmov u otca maloletého dieťaťa.

2.4 Okresný súd neprihliadal pri stanovení výšky výživného na úspory otca maloletého dieťaťa, ktoré boli preukázané a túto skutočnosť nepremietol do výšky príjmových a majetkových pomerov otca; nesprávne a nedôsledne vyhodnocoval aj ďalší príjem otca za prenájom bytu v Revúcej, neprihliadal na majetkové pomery otca, ktorý vlastní v meste Revúca nezaťažený žiadnymi ťarchami trojizbový byt, pričom matka nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, čo okresný súd úplne opomenul pri určení výživného na maloleté dieťa vyhodnotiť.

2.5 Matka v odvolaní namietala najmä skutočnosť, že okresný súd vôbec neodôvodnil v rozsudku nepripustenie zmeny jej návrhu, čo zakladá jeho nepreskúmateľnosť. Okresný súd konal jednoznačne v neprospech maloletého dieťaťa, nesledoval jeho záujmy, keď bolo preukázané, že nie z viny matky dieťaťa, ktorá podala návrh na súd ešte dňa 22.01.2020, okresný súd rozhodol až o 11 mesiacov a aj napriek tomu určil výživné na maloleté dieťa 70,- Eur mesačne, teda v sume len o 20,- Eur vyššej, ako otec posielal na maloleté dieťa v priebehu celého konania, čím maloleté dieťa ukrátil na jeho právach. Priznanie výživného odo dňa začatia predmetného konania bolo o to viac dôvodné, že matka podala ešte skôr - dňa 04.07.2019 návrh, vedený pod sp.zn. 7P/28/2019, čo by zakladalo dôvodnosť domáhania sa určenia výživného od tohto dátumu, v ktorom konaní bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktoré v konečnom dôsledku okresný súd odvolaním napadnutým rozsudkom zrušil a teda toto konanie priamo nadväzovalo na pôvodné súdne konanie. Matka žiadala zmenou návrhu priznať výživné len odo dňa 22.01.2020 a okresný súd bez akéhokoľvek právneho zdôvodnenia a jednoznačne v rozpore s ustanoveniami Zákona o rodine, najmä §77 ods. 1, nepriznal maloletému dieťaťu výživné od podania návrhu na súd v predmetnej veci.

2.6 Priznanie výživného od tohto návrhu je dôvodné aj s prihliadnutím na to, že na Okresnom súde Rožňava pod sp.zn. 7P/9/2020 prebieha konanie o rozvod manželstva účastníkov tohto konania a o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva, v ktorom doposiaľ - od podania návrhu matky na súd 08.07.2019 - nedošlo k vytýčeniu ani len jedného pojednávania; v tomto konaní však bude možné priznať výživné na maloleté dieťa na čas po rozvode manželstva len od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva.

2.7 Navyše, od podania návrhu došlo ku zmene pomerov vzhľadom na dobu trvania konania, kedy matka s ohľadom na symbolické prispievanie výživného zo strany otca na maloleté dieťa bola nútená aj napriek trvajúcej rodičovskej dovolenke nastúpiť do zamestnania na polovičný úväzok.

2.8 Matka poukázala na najnovšie rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23.09.2020 sp.zn. 8Cdo/72/2020, z ktorého vyplýva, že v konaní o určenie výživného na plnoletú osobu môže súd zvýšiť výživné na základe zmeneného návrhu, uskutočneného v priebehu súdneho konania aj spätne za obdobie pred podaním návrhu na zmenu, ak časové obdobie, ktorého sa zvýšenie výživného týkalo, spadalo do obdobia po podaní samotného návrhu na začatie konania. Ak teda môže vzhľadom na vyššie uvedený jednoznačný právny záver vykonať zmenu návrhu plnoletá osoba a žiadať zvýšenie výživného na základe zmeneného návrhu, uskutočneného v priebehu súdneho konania aj spätne za obdobie pred podaním návrhu na zmenu, ak časové obdobie, ktorého sa zvýšenie výživného týkalo, spadalo do obdobia po podaní samotného návrhu na začatie konania, o to viac tak môže urobiť matka za maloleté dieťa v predmetnom súdnom konaní, chrániac najlepším záujmom maloletého dieťaťa.

2.9 Ďalší podstatný nedostatok videla matka v rozhodnutí okresného súdu v tom, že určil povinnosť v tomto druhu konania až s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku, čím sa postráda samotný účel predbežnej vykonateľnosti rozsudku o určení výživného na maloleté dieťa, čím dochádza zároveň k nevyváženosti práv a povinností rodičov v tomto súdnom konaní, keď súd určil styk otca s maloletým dieťaťom bez ohľadu na právoplatnosť tohto rozsudku, avšak počiatok určenia vyživovacej povinnosti viazal až na okamih právoplatnosti rozsudku.

2.10 Matka nesúhlasila ani s úpravou styku otca s maloletým dieťaťom v treťom výroku rozsudku okresného súdu. Predovšetkým nesúhlasí s úpravou styku každý víkend, t.j. buď v sobotu alebo buď v nedeľu, pretože takto nemá vytvorený pre seba jeden celý víkend, aby mohla prípadne tráviť plnohodnotne svoj čas voľný čas s maloletým dieťaťom. Matka viackrát navrhovala upraviť styk otca s maloletým dieťaťom každý druhý víkend v sobotu a nedeľu tak, aby to nadväzovalo aj na budúcu možnú úpravu stretávania sa otca s maloletým dieťaťom, ktorá sa zrejme bude rozširovať v rámci toho ktorého druhého víkendu, prípadne aj o v piatok, neskôr možno aj o prespanie, pričom takáto úprava je o to dôvodnejšia, že matka nedávno nastúpila do pracovného pomeru na polovičný úväzok a maloleté dieťa nastúpilo do predškolského zariadenia, kedy sa jej kontakt s maloletým zúžil a jediný plnohodnotný čas, ktorý môže stráviť s dieťaťom, je práve jeden alebo dva celistvé víkendy v mesiaci, čo jej v tomto smere nebolo súdom umožnené.

2.11 Nesúhlasila s úpravou styku počas víkendov v sobotu a v nedeľu až do 17.00 h, ktorá úprava styku narúša režim dieťaťa a konkrétne skutočnosť, že v priebehu obeda matka maloleté dieťa kojí. Ohradila sa voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ako aj voči vyjadreniam kolízneho opatrovníka v tejto veci na pojednávaní, konanom dňa 01.12.2020, kde uvádzal, že dieťaťu nebude vadiť, ak 1 deň v týždni vynechá kojenie a matka predsa mlieko nestratí. Každý prípad sa má posudzovať individuálne a jednotlivo a ak maloleté dieťa v tomto posudzovanom prípade je pravidelne zvyknuté na určitý režim, na kojenie a pod., núteným stykom otca s maloletým dieťaťom vynechajú kojenie, je narušený celý denný režim dieťaťa a jeho potreby aj napriek tomu, že matka už naďalej vzhľadom na pretrvávajúce nezhody s otcom dieťaťa netrvala výslovne na svojej prítomnosti pri realizácii styku otca s maloletým, ktorá bola zakotvená ešte v nariadenom neodkladnom opatrení č.k. 7P/28/2019-141 zo dňa 04.09.2019, kojenie matky bolo v tejto veci odsunuté na vedľajšiu koľaj.

2.12 V odvolaní navyše uviedla, že od súdneho pojednávania, konaného v tejto veci dňa 01.12.2020, došlo ku významným skutočnostiam počas realizácie styku otca s maloletým. Po styku maloletého s otcom dňa 06.12.2020 sa maloletý začal často sám vyzliekať a následne utekať do postele a skrývať sa pod paplón, čo nikdy predtým nerobil a tak sa ho matka dňa 09.12. opýtala, či zvykne byť s tatom holý, na čo odpovedal, áno chcem byť holý s tatom. 10.12. prišla navštíviť maloletého stará mama maloletého zo strany matky a aj pred ňou sa maloletý Marek vyzliekol a utekal do postele pod paplón. Keď sa ho potom stará matka opýtala, čo robili s tatom, keď boli holí, maloletý F. si chytil penis. V sobotu 12.12.2020 syn matke po tom, ako ho otec vrátil a ona ho nadojčila, na otázku, čo ste robili s tatom, odpovedal hrali holí. Túto informáciu maloletý F. niekoľko krát zopakoval a matka disponuje aj zvukovým záznamom z 13.12.2020, kde sa syna pýtala, ako sa hrali s tatom a maloletý niekoľkokrát odpovedal, že sa hrali holí. Matka sa ho pýtala, či mu tato držal pipík a on povedal, nie, ja som držal tatovi pipík. Vzhľadom na to, že definitívnym dôvodom odsťahovania sa matky spolu so synom od otca bola práve skutočnosť, že v máji 2019 matka po návrate z nákupu našla otca v spálni na posteli holého, pričom mu maloletý F. držal penis a na jej zdesenie, že F. to nemôže otec zareagoval, čo by nemohol, má matka dôvodné obavy, že to, čo videla v máji 2019, nebola jednorazová záležitosť, ale otec v takomto správaní pokračuje, keď je s maloletým sám. Počas spolužitia sa stalo, že otec bol s maloletým F. v posteli nahý a matka trvala na tom, aby si dal aspoň slipy, pravidelne maloletého kúpala, raz sa u nej

v podnájme pri návšteve syna vyzliekol a chodil s obnaženou hrudou, raz jej s dieťaťom vliezol do postele, pričom pri obidvoch incidentoch musela na neho niekoľkokrát apelovať, aby s tým prestal. Matka je toho názoru, že v minulosti uvedené skutočnosti podcenila, ale vzhľadom na nové skutočnosti aj predchádzajúce správanie sa otca dňa 14.12.2020 podala na Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Revúcej oznámenie vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu sexuálneho zneužívania podľa §201 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona. Dané skutočnosti oznámila aj sociálnej kurátorke a spísali o tom záznam. Následne dňa 16.12.2020 podala matka na Okresný súd Revúca návrh na neodkladné opatrenie a navrhla dočasne zakázať styk otca s maloletým dieťaťom a to až do ukončenia vyšetrovania danej veci políciou. Konanie o neodkladnom opatrení je vedené na Okresnom súde Revúca pod sp.zn. 4P/58/2020.

2.13 Odvolateľka namietla aj piaty výrok rozsudku okresného súdu o zrušení neodkladného opatrenia v uznesení Okresného súdu Revúca č.k. 7P/28/2019-141 zo dňa 04.09.2019, pretože v tejto veci rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd a sudcovi v tomto konaní sp.zn. 8P/4/2020 neprislúchalo oprávnenie zrušiť uznesenie z iného senátu. Navyše okresný súd neodkladným opatrením upravoval styk otca s maloletým do právoplatnosti úpravy styku vo veci samej, avšak rozsudok doposiaľ nenadobudol právoplatnosť, preto okresný súd rozhodol o zrušení doposiaľ vydaného neodkladného opatrenia aj predčasne.

2.14 Matka nesúhlasila ani so siedmym výrokom vyhláseného rozsudku o priznaní Slovenskej republike nároku voči nej na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Znalecké dokazovanie v tejto veci navrhoval najprv len otec maloletého dieťaťa, potom kolízny opatrovník a až po prerušení pojednávania, konaného dňa 02.06.2020, okresný súd sám ex offo rozhodol pribrať do konania znalca a nariadiť znalecké dokazovanie. Okresný súd nesprávne aplikoval ustanovenie §55 C.m.p. na priznanie nároku na náhradu trov konania pre štát, vychádzal jednak z neprípustnej analógie a taktiež nijakým spôsobom danú nespravodlivosť dostatočne nezdôvodnil. Nezaviazal týmto výrokom na náhradu trov otca dieťaťa, hoci skutočnosť, že tento zaplatil preddavok na trovy znaleckého dokazovania, nemôže mať žiaden význam pri priznávaní nároku na náhradu trov konania, keď z jeho strany sa jednalo len o tzv. plnenie trov konania. Navyše matka dieťaťa podala v tejto veci na súd dňa 24.07.2020 aj žiadosť o osobné oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, pričom o tomto jej návrhu nebolo doposiaľ súdom prvej inštancie rozhodnuté, čo zakladá minimálne inú vadu v konaní. V čase návrhu aj v čase realizácie súdnoznaleckého dokazovania matka nepracovala, dostávala iba rodičovský príspevok, prídavky a 50,- Eur výživného na dieťa od otca, pričom výdavky na podnájom, stravu, ošatenie, obuv, hygienické potreby a lieky prevyšovali jej príjmy.

2.15 Matka v odvolaní vytkla okresnému súdu aj to, že nevykonala žiadny navrhnutý dokazovanie a to najmä návrh na vyžiadanie správ od psychiatra MUDr. Karpinského a od psychológov PhDr. Ľudmily Bartóckovej a Mgr. Renáty Debnárikovej na otca dieťaťa, nevykonala ani dôkaz vyžiadania potvrdenia z Daňového úradu o registrácii nájomnej zmluvy na byt otca v Rožňave. Aj táto skutočnosť mohla prispieť k zisteniu, či skutočne bol rodičmi otca maloletého dieťaťa prenajímaný mu byt a či nešlo v tomto smere iba o fingovaný nájom, čomu nasvedčovala aj minulé úprava užívania tohto bytu rodičmi maloletého dieťaťa v čase trvania ich vzájomného spolužitia, v ktorom čase oni platili len náklady, súvisiace s užívaním tohto bytu.

2.16 Zdôraznila, že otec vlastní nehnuteľnosť, nezaťaženú žiadnymi záložnými právami, vo výške minimálne 40.000,- Eur, do príjmových pomerov otca je potrebné zaradiť poberané nájomné za prenajímaný byt v Revúcej, ako aj úspory otca vo výške okolo 8.000,- Eur a výdavkové pomery otca.

2.17 Na základe uvedeného žiadala matka rozhodnutie okresného súdu ako nepreskúmateľné, vychádzajúce z nesprávneho hodnotenia skutkových zistení na základe vykonaných dôkazov, z nesprávneho právneho posúdenia veci, z neúplného zistenia skutočného stavu veci, zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Ak by odvolací súd nepovažoval zrušenie rozsudku okresného súdu za nevyhnutné z dôvodu hospodárnosti konania, navrhla matka maloletého dieťaťa rozsudok vo výroku II. zmeniť tak, že výživné vo výške 100,- Eur prizná od podania návrhu matky na súd v tejto veci odo dňa 22.01.2020 a rozhodne aj o zameškanom výživnom. Vzhľadom na odôvodnené obavy matky zo sexuálneho zneužívania maloletého dieťaťa otcom navrhla zmeniť tretí výrok rozsudku tak, že otec je oprávnený stykať sa s maloletým dieťaťom každú stredu v čase od 16.00 h do 18.00 h, každú páru sobotu v čase od 09.00 h do 11.00 h za prítomnosti matky dieťaťa. Navrhla zrušiť piaty a siedmy výrok rozsudku, resp. siedmy výrok zmeniť tak, že štát nemá nárok na náhradu trov konania voči účastníkom konania.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol rozsudok okresného súdu vo výživnom zmeniť a priznať maloletému výživné vo výške 80,- Eur, s ktorým by matka podľa jej vyjadrenia súhlasila.

K námietkam matky k upravenému styku najmä vo vzťahu ku skutočnosti, že dieťa je stále kojené, uviedol, že vychádzal zo záverov znaleckého posudku, podľa ktorého je dojčenie dieťaťa v takomto veku viac emočná potreba ako nutričná nevyhnutnosť. Rozsah okresným súdom upraveného styku je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, pretože umožňuje otcovi maloletého odviezť do miesta svojho bydliska, tráviť s ním čas, umožniť stretnutie so starými rodičmi a upevňovať vzájomné rodinné väzby nielen s otcom, ale aj ďalšími príbuznými.

3.1 Údajné nevhodné sexuálne správanie sa otca k maloletému po 01.12.2020, ktoré uvádza v odvolaní, matka kolíznemu opatrovníkovi oznamovala dňa 14.12.2020; spomínanú zvukovú nahrávku prehrávala pracovníkovi úradu, avšak tento vzhľadom na zníženú kvalitu zvuku obsah nahrávky nedokázal identifikovať; matka mu tiež uviedla, že maloletý bol už odplienkovaný a začal sa opäť pomočovať. Kolízny opatrovník poukázal na to, že počas rozhovoru dňa 14.12.2020 sa opýtal matky, prečo vzhľadom na svoje podozrenie nedoručil jej právny zástupca znalcovi konkrétne otázky, týkajúce sa sexuality otca alebo prečo nenavhol prizvať do konania odborníka z oblasti sexuológie, na čo matka odpovedala, že nevie; poukázal tiež na to, že v znaleckom posudku matka sama uviedla, že chytenie F. za otcov penis bolo len nedocenenie situácie, nie prejav sexuálnej úchyľky.

3.2 Kolízny opatrovník vzhľadom na tvrdenia matky kontaktoval učiteľku maloletého, ktorá uviedla, že nespokořovala zmeny v správaní sa maloletého, maloletý stále používa plienky, odplienkovaný ešte nebol, v škôlke sa nikdy sám od seba nezačal vyzliekať. Otec v komunikácii s kolíznym opatrovníkom uviedol, že tvrdenia matky sú hrubá lož, maloletý ešte nevie rozprávať, povie len, čo počuje a stále používa plienky.

3.3 Vo vzťahu k námietke matky ohľadom znaleckého dokazovania kolízny opatrovník uviedol, že považuje za zarážajúce, že matka sama neiniciovala znalecké dokazovanie pri zistení tak dôležitých skutočností. Poukázal na to, že matka uviedla až dňa 20.04.2020 incident, kde videla, že maloletý držal svojho otca za penis ako dôvod rozvodu, avšak do tej doby udávala ako dôvod rozvodu výbušnú povahu jej manžela a jeho labilnosť a vzťahovačnosť, ako aj, že ju fyzicky napáda.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhol rozsudok potvrdiť ako vecne správny a zákonný. Matka sa odvolaním snaží docieľiť oddialenie právoplatnosti rozsudku vo vzťahu k úprave jeho styku s maloletým; jej tvrdenia o sexuálnom obťažovaní maloletého sú pre neho hlbokým osobným ponížením, pričom boli v konaní vyvrátené (najmä znaleckým posudkom). Matka až po vyhlásení rozsudku podala naňho trestné oznámenie a aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na zakázanie styku s maloletým.

4.1 On kvôli narušeným vzťahom navštevuje nielen psychologickú poradňu v Revúcej, ale aj v Košiciach a to práve z dôvodu, aby sa vyhol možným atakom zo strany matky a nedal jej dôvod na neumožnenie realizácie styku s maloletým. Jednotlivé cesty podrobne špecifikoval vo svojom písomnom vyjadrení.

4.2 Poprel, žeby mal možnosť privyrábať si popri zamestnaní a dosiahnuť tak vyšší príjem. Poukázal na podrobné a dôsledné dokazovanie, vykonané okresným súdom ohľadom zisťovania majetkových pomerov, a to aj jeho rodičov, preto nemohli vzniknúť ani najmenšie pochybnosti v tomto smere. Matka má naopak v súčasnosti vyšší mesačný príjem aj vyššie úspory ako otec. Okrem výživného 50,- Eur mesačne prispel na výživu syna aj nepeňažným plnením. Zdôraznil, že ide o 2,5 ročné dieťa a výživné 70,- Eur plne korešponduje s jeho potrebami. Ohľadom úpravy styku poukázal na čl.3 Dohovoru o právach dieťaťa s tým, že v rámci rozhodovacieho procesu súd musí zohľadniť aj skutočnosť, že obidvaja rodičia majú právo na osobnú starostlivosť o dieťa zásadne v rovnakej miere; právo na styk v danom časovom rozsahu si uplatňujú aj starí rodičia zo strany otca.

4.4 Ďalšie tvrdenia matky v odvolaní považoval otec za účelové a zavádzajúce skutočnosti, nezakladajúce sa na pravde.

4.5 Vyjadril sa aj k odvolaniu matky voči právoplatnému uzneseniu o zamietnutí jej návrhu na pripustenie zmeny návrhu č.k. 8P/4/2020 z 01.12.2020.

5. Matka vo vyjadrení s vyjadrením kolízneho opatrovníka a otca nesúhlasila a zotrvala na dôvodoch svojho odvolania.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu ustanovenia §65 a §66 C.m.p. bez nariadenia pojednávania podľa §385 C.s.p. a odvolaním napadnuté rozhodnutie okresného súdu v zmysle §387 ods. 1, 2 C.s.p. vo výrokoch III. a V. potvrdil, vo výrokoch II.,VI. a VII. zrušil a vrátil okresnému súdu (§389 ods. 1 písm. c) C.s.p., §391 C.s.p.) a zrušil aj uznesenie okresného súdu o nepripustení zmeny návrhu matky č.k. 8P/4/2020-478 zo dňa 01.12.2020 (§389 ods. 2 C.s.p.) s tým, že vo výrokoch II. a IV. zostáva rozsudok odvolaním nedotknutý.

7. Podľa §387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7.1 Podľa §389 ods.1 písm. c), ods.2 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom. Ak sú dané odvolacie dôvody podľa §365 ods. 2, odvolací súd zruší odvolaním napadnuté rozhodnutie vo veci samej a zároveň zruší aj právoplatné uznesenie, ktoré rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo.

7.2 Podľa §391 ods.1 C.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

8. V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že maloleté dieťa pochádza z manželstva, v ktorom rodičia vzhľadom na vážne rozpory nežijú v spoločnej domácnosti a prebieha rozvodové konanie a konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, ktoré doposiaľ nebolo ukončené (Okresný súd Rožňava sp.zn. 7P/9/2020). Pomery rodičov k maloletému dieťaťu - styk otca s maloletým - dočasne upravoval okresný súd neodkladným opatrením (č.k. 7P/28/2019-141 zo dňa 04.09.2019). Matka dňa 08.07.2019 podávala aj návrh na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu, ktorý zobrala späť a konanie bolo zastavené (7P/28/2019); následne dňa 22.01.2020 podala nový návrh na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu (sp.zn. 8P/4/2020), v ktorom okresný súd po vykonaní dokazovania rozhodol odvolaním napadnutým rozsudkom.

9. Po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku, ako aj celého spisového materiálu krajský súd dospel k záveru, že odvolanie matky je sčasti dôvodné; odvolací súd vzhľadom na odvolanie matky a vzhľadom na to, že v prejednávanej veci ide o opatrovnícke konanie nad maloletým dieťaťom, posudzované v zmysle Zákona o rodine a Civilného mimosporového poriadku, preskúmal okrem napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie aj celé jeho predchádzajúce konanie; súd prvej inštancie dospel v časti konania o úprave styku otca s maloletým dieťaťom (a na to nadväzujúci výrok o zrušení uznesenia o neodkladnom opatrení) ku správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenia právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa stotožňuje so všetkými skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie v tomto smere.

9.1 Ohľadom rozhodnutia vo veci úpravy výživného pre maloletého krajský súd zistil v konaní okresného súdu vážne pochybenie, v dôsledku ktorého rozhodnutie okresného súdu vo výroku o určení výživného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, rovnako aj výrok, že štát má nárok voči matke na náhradu trov konania v plnom rozsahu; v nadväznosti na zrušenie týchto výrokov zrušil aj súvisiaci výrok o trovách konania.

9.2 Zrušeniu výroku o výživnom predchádzalo zrušenie právoplatného uznesenia o nepripustení zmeny návrhu matky na určenie výživného od podania návrhu (§389 ods. 2 C.s.p.), ktoré rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo, keďže boli dané odvolacie dôvody podľa §365 ods. 2 C.s.p.

9.3 Výroky rozsudku okresného súdu o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky a o uložení povinnosti matke podávať otcovi informácie o maloletom dieťati odvolaním neboli napadnuté. Hoci krajský súd v konaní, ktoré mohlo začať aj bez návrhu (ktorým je aj konanie v prejednávanej veci), odvolaním nie je viazaný, nemal dôvod preskúmať správnosť týchto výrokov, keďže žiaden z účastníkov rozsah úpravy práv a povinností, v nich obsiahnutých, nenamieta.

10. Platná právna úprava ukladá pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností súdu povinnosť vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby (k rodičom, príbuzným, priateľom, prostrediu a pod.) a vývinové potreby (vek, školské, zdravotné, záujmové potreby a pod.) i na stabilitu výchovného prostredia (životné, bytové pomery rodičov, hmotné zabezpečenie, povahové vlastnosti a pod.). Pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností vychádza súd najmä z návrhov a vyjadrení rodičov, ako aj kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa; nie je vylúčené ani znalecké dokazovanie. Súd dbá, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na starostlivosť obidvoch rodičov a udržiavanie pravidelného osobného styku s nimi a právo druhého rodiča, ktorému dieťa nie je zverené, na pravidelné informovanie o dieťati. Súd prihliadne aj na citovú orientáciu a zázemie dieťaťa, výchovnú schopnosť a zodpovednosť rodiča, stabilitu budúceho výchovného

prostredia, na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove s druhým rodičom, na citové väzby voči súrodencom, prarodičom a ďalším príbuzným, ako aj na hmotné zabezpečenie zo strany rodiča, vrátane bytových pomerov.

10.1 I keď pri úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, ako aj pri rozvoze manželstva, súd vždy rozhodne o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov (v prípade, že nie je zverené do striedavej osobnej starostlivosti), zákonná úprava má zabrániť jednak tomu, aby dieťa neprimerane silne pociťovalo absenciu druhého rodiča a jednak tomu, aby druhý rodič stratil akýkoľvek kontakt a dosah na výchovné pôsobenie na dieťa (§24 ods. 5 ZR).

11. S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania odvolací súd považoval rozhodnutie okresného súdu vo výroku o styku otca s maloletým dieťaťom za správne; stotožňuje sa s obsahom úpravy styku, stanoveným okresným súdom. Matka v odvolaní žiadnym spôsobom nespochybnila rozsah frekvencie styku otca s maloletým; skutočnosti ohľadom sexuálneho obťažovania maloletého otcom zostali v rovine jej tvrdení, najmä vo vzťahu k vo veci samej vykonanému znaleckému dokazovaniu. Dodatočné zisťovanie kolízneho opatrovníka po podaní odvolania matky jej obavy nepotvrdili (vyjadrenie učiteľky materskej školy, vypočutie zvukovej nahrávky, predloženej opatrovníkovi matkou dňa 14.12.2020). Krajský súd konštatuje, že hoci matka nesúhlasí so stykom otca s maloletým dieťaťom v rozsahu, upravenom v odvolaní napadnutom rozsudku, tento názor je v príkrom rozpore s právom dieťaťa na styk s rodičom, ktorému nie je zverené, tak ako bolo uvedené v odôvodnení tohto rozhodnutia vyššie.

11.1 Krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu v treťom výroku o úprave styku otca s maloletým dieťaťom, lebo nezistil dôvody na jeho zrušenie (§389 C.s.p.) ani zmenu (§388 C.s.p.), a aj v piatom výroku, ktorým okresný súd zrušil uznesenie Okresného súdu Revúca o neodkladnom opatrení č.k. 7P/28/2019 - 141 zo dňa 04.09.2019. Okresný súd síce neuviedol zákonné ustanovenie, z ktorého pri svojom rozhodnutí o zrušení neodkladného opatrenia vychádzal, avšak z jeho odôvodnenia je zistiteľné, že vzhľadom na novú úpravu styku v rozsudku odpadli dôvody trvania neodkladného opatrenia, ktorým bol styk upravený do úpravy vo veci samej (§334 C.s.p., §363 C.m.p.).

12. Iná je situácia k dôvodnosti odvolania matky vo vzťahu ku úprave výživného okresným súdom; odvolací súd druhý výrok rozsudku okresného súdu a súvisiaci šiesty výrok o trovách konania (§379 písm. a) C.s.p.) zrušil a v zmysle §391 ods.1 C.s.p. vec v tomto rozsahu vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12.1 V prvom rade je potrebné prisvedčiť matke, že okresný súd postupoval v rozpore so zákonom, keď nepripustil zmenu jej návrhu na určenie počiatku vyživovacej povinnosti pre maloletého od jeho otca. V dôsledku tohto zásadného pochybenia krajský súd zrušil v zmysle §389 ods. 2 C.s.p. aj právoplatné uznesenie č.k. 8P/4/2020 - 478 zo dňa 01.12.2020. Procesná úprava §28 C.m.p. predpokladá zmenu návrhu na začatie konania ako dispozičný procesný úkon navrhovateľa, ktorým navrhovateľ rozširuje uplatnené právo alebo uplatňuje iné právo, o ktorom návrhu na zmenu návrhu na začatie konania súd rozhoduje uznesením. Konania podľa Civilného mimosporového poriadku sú však charakteristické tým, že sa môžu začať aj bez návrhu (§23 C.m.p.); sú vymedzené v osobitnej časti Civilného mimosporového poriadku (§87-§359k C.m.p.). V prípade konaní, ktoré sa môžu začať aj bez návrhu, nie je potrebné rozhodovať o zmene návrhu na začatie konania, t.j. ustanovenie §28 C.m.p. sa v danom prípade neaplikuje. Uvedené potvrdzuje aj §40 C.m.p., keď v prípadoch, ak konanie možno začať aj bez návrhu, nie je súd viazaný návrhom na začatie konania a môže prisúdiť aj viac, ako sa domáhajú účastníci konania.

12.2 Matka v odvolaní správne poukázala na vadu uvedeného uznesenia okresného súdu, ktoré vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§365 ods. 2 v nadväznosti na §365 ods.1 písm. h) C.s.p.), preto krajský súd za použitia ustanovenia §389 ods. 2 C.s.p. (podľa ktorého, ak sú dané odvolacie dôvody podľa §365 ods. 2, odvolací súd zruší odvolaním napadnuté rozhodnutie vo veci samej a zároveň zruší aj právoplatné uznesenie, ktoré rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo) zrušil aj uznesenie Okresného súdu č.k. 8P/4/2020 - 478 zo dňa 01.12.2020.

12.3 Na uvedené (zrušené) uznesenie nadväzuje rozsudok okresného súdu vo výroku o určení výživného.

12.4 Vyživovaciu povinnosť rodičov k deťom upravuje Zákon o rodine v ustanoveniach §62 až §65 a §75 až §78. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov; dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené

neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona; pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará; ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov; pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12.5 Ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného; súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

12.6 Výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

12.7 Právo na výživné sa nepremičuje; možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

12.8 Súd prvej inštancie sa neriadil dôsledne vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami, preto krajský súd jeho rozhodnutie v časti určenia výživného bol nútený zrušiť a vrátiť mu v tomto rozsahu rozsudok na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vzhľadom na nesprávne právne posúdenie prvoinštančný súd neskúmal potrebu určenia výživného pre maloletého od podania návrhu matky, t.j. od 22.01.2020, nevenoval náležitú pozornosť dokazovaniu ohľadom majetkových pomerov obidvoch rodičov od tohto obdobia ako aj skúmaniu potrieb maloletého dieťaťa za čas od podania návrhu.

12.9 Matka naznačila vo svojom odvolaní možnosť žiadať výživné aj spätne pred podaním návrhu (22.01.2020), t.j. odo dňa 04.07.2019. Právna úprava jej nebráni takto postupovať za predpokladu, že preukáže dôvody hodné osobitného zreteľa, pričom nemá možnosť prekročiť hranicu troch rokov pred podaním návrhu, t.j. 22.01.2017. Výnimočne okolnosti priznania výživného aj za obdobie pred podaním návrhu - ak by ich matka tvrdila - však súd vždy musí veľmi dôsledne preskúmať a oprávnený rodič aj riadne preukázať.

12.10 Okresný súd po vrátení veci vykoná dokazovanie v naznačenom smere, podrobne zistí potreby maloletého, možnosti, schopnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov počas preskúmaného obdobia (podľa tvrdení a dôkazov matky) a opätovne rozhodne o výživnom; dôsledne sa bude riadiť Zákonom o rodine aj procesnými predpismi (výživné je potrebné platiť na mesiac vopred - §76 ods.1 ZR a nie do posledného dňa v mesiaci, ako rozhodol okresný súd v zrušenom rozsudku) a v potrebnom rozsahu vypočíta aj zročné (dlžné) výživné, ak vzniklo.

13. Krajský súd zrušil a vrátil aj siedmy výrok rozsudku okresného súdu; odvolacia námietka matky voči výroku o uložení povinnosti matke zaplatiť trovy štátu, spočívajúce v znalečnom, je dôvodná; okresný súd v tomto výroku tiež nerozhodol správne.

13.1 V prvom rade z obsahu spisu vyplýva, že matka je v konaní zastúpená advokátom, povereným Centrom právnej pomoci, čo svedčí o jej materiálnej núdzi v čase podania návrhu. V dôsledku tohto matka podala okresnému súdu žiadosť o zrušenie výroku uznesenia o ustanovení znalca o uložení jej povinnosti zaplatiť zálohu na znalecké dokazovanie (viď č.l. 234 spisu), o ktorej žiadosti doposiaľ okresný súd nerozhodol. Matka túto skutočnosť dôvodne vytyka súdu prvej inštancie.

13.2 Okrem toho, okresný súd priznal štátu nárok voči matke na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške rozhodne vyšší súdny úradník; takýto postup je nesprávny. Civilný mimosporový poriadok v §58 uvádza, že o nároku na náhradu trov konania a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí; neaplikuje sa teda ustanovenie §262 C.s.p., podľa ktorého súd rozhodne najprv o nároku na náhradu trov konania a potom o jeho výške, ale rozhodne výrokom o základe a súčasne aj o výške trov konania podľa obsahu súdneho spisu, resp. podľa vyčíslenia účastníkom (vyčíslenie trov konania Civilný mimosporový poriadok nevyžaduje explicitne pod sankciou nepriznania trov konania).

13.3 Ustanovenie §57 C.m.p. upravuje povinnosť nahradiť trovy konania len na návrh, pokiaľ nejde o trovy štátu; ide napríklad o situácie, keď bolo nariadené znalecké dokazovanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, avšak ani jeden z účastníkov nezložil preddavok na trovy tohto dôkazu (zo spisu vyplýva, že otec zložil preddavok približne v polovici vyúčtovanej znaleckej odmeny). Súd môže rozhodnúť, že účastníkov zaviazne na náhradu trov konania, ktoré vznikli štátu a ktoré neboli kryté

preddavkom. Z hľadiska dokazovania podľa Civilného mimosporového poriadku, kde sa uplatňuje vyšetrovacía zásada, nie je podmienkou vykonania dôkazu samotné zloženie preddavku; súd môže rozhodnúť, ktorého z účastníkov zaviazá na náhradu trov konania, ktoré vznikli štátu.

13.4 Z uvedeného vyplýva, že okresný súd nesprávne rozhodol v siedmom výroku a krajský súd nemal inú možnosť, ako i v tejto časti rozsudok zrušiť a vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom sa okresný súd vysporiada aj s odvolacími dôvodmi matky proti tomuto výroku rozsudku, najmä, či jej vôbec vznikla povinnosť platiť trovy konania.

14. O trovách odvolacieho konania krajský súd nerozhodoval, pretože nebol podaný návrh ani jedným z účastníkov na priznanie náhrady trov odvolacieho konania (§57 C.m.p.).

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnenne premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).